

Verze	3.0 (druhá aktualizace)
Stav k:	09-09-2024
Novelizace k:	09-09-2024
Změnu provedl:	Kolektiv autorů

DOPORUČENÍ PRO POSKYTOVATELE SOCIÁLNÍCH A ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB PRO PODZIMNÍ A ZIMNÍ OBDOBÍ

Podzimní a zimní období je každoročně spojeno se zvýšeným výskytem akutních respiračních onemocnění. Závažný průběh mohou zejména u vulnerabilní skupiny osob způsobit onemocnění vyvolaná virem chřipky, respiračním syncytiálním virem (dále jen „RS virus“) a SARS-CoV-2 a jejich komplikace. Původci těchto nákaz se přenášejí především kapénkami, šíří se tedy nejvíce prostřednictvím kýčání, kašláním, mluvením a mohou též ulpívat na předmětech, se kterými byl nemocný v kontaktu. Šíří se poměrně snadno a rychle, zejména v uzavřených prostorech.

Účelem tohoto doporučení, které vydává sekce ochrany a podpory veřejného zdraví Ministerstva zdravotnictví s odbornou garancí Státního zdravotního ústavu a Poradního sboru hlavní hygieničky ČR pro epidemiologii, je poskytnout zřizovatelům a provozovatelům zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb obecná doporučení, jejichž cílem je snížení míry rizika nákazy, minimalizace dalšího šíření respiračních onemocnění, snížení zátěže na provoz a poskytování služeb ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb.

Mezi základní doporučení patří:

A. Očkování

- klást důraz na přínosy a důležitost očkování proti chřipce a onemocnění covid-19 u zaměstnanců a pacientů/klientů (u klientů případně i proti onemocněním RS virem) jakožto primární prevenci vedoucí k významnému snížení rizika závažného průběhu daného onemocnění, a to především u osob ohrožených závažnějším průběhem onemocnění (osoby vyššího věku, s oslabenou imunitou, komorbiditami apod.);
- všem klientům pobytových zařízení sociálních služeb a hospitalizovaným osobám aktivně doporučovat očkování proti chřipce a ostatním respiračním patogenům a zároveň umožnit konzultaci (praktickým lékařem, jiným informovaným zdravotníkem,

proškoleným personálem) očkování je také zároveň důležitým nástrojem k omezení pracovní neschopnosti a délky jejího trvání u zaměstnanců v době zvýšeného výskytu respiračních nákaz, všem zaměstnancům doporučit očkování, zejména proti chřipce, a upozornit je na skutečnost, že zdravotníkům je hrazeno z veřejného zdravotního pojištění;

- zajistit očkování proti pneumokokovým nákazám u klientů zařízení poskytovatelů sociálních služeb – domovů pro seniory, domovů se zdrav. postižením a domovů se zvláštním režimem a dále u pacientů/klientů léčeben pro dlouhodobě nemocné v souladu s platnými právními předpisy (vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů).

B. Doporučení při podezření na výskyt nebo při výskytu nákazy u zaměstnanců

- při výskytu klinických obtíží svědčících pro akutní respirační infekci je důrazně doporučeno, aby zaměstnanec zůstal doma až do úplného odeznění příznaků, tj. do vyléčení. Svůj zdravotní stav by měl konzultovat se svým praktickým lékařem, včetně zajištění případného laboratorního vyšetření, a dodržovat jeho pokyny;
- za účelem rychlého zjištění možného výskytu případů onemocnění covid-19 je doporučeno zajistit na pracovišti dostupnost kvalitních antigenních testů (dále jen „RAT test“);
- při podezření na covid-19 je doporučeno provést RAT test; v případě negativního výsledku pak zajistit ve spolupráci s ošetřujícím lékařem indikaci k provedení laboratorních vyšetření dalších respiračních patogenů;
- v případě pozitivního výsledku RAT testu na onemocnění covid-19 u osoby s příznaky se jedná o potvrzený případ, který je nutné hlásit místně příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví (krajská hygienická stanice) cestou registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy (systém ISIN); výskyt ostatních akutních respiračních onemocnění se hlásí při zvýšeném výskytu.

C. Doporučení při podezření na výskyt nebo při výskytu potvrzené nákazy u klientů/pacientů

- v případě výskytu nákazy mezi pacienty/klienty zavést adekvátní protiepidemická opatření a přísně dodržovat bariérový režim ošetřování k zabránění dalšímu šíření onemocnění a k minimalizaci dopadů na zdraví pacientů/klientů/zaměstnanců a provoz zařízení;
- dle možností zajistit izolaci nemocné osoby a minimalizovat její kontakt s ostatními klienty;
- v rámci bariérového ošetřovatelského režimu zajistit používání osobních ochranných pracovních pomůcek personálem a jejich výměnu mezi přístupy k jiným klientům/pacientům, a zajistit důsledné dodržování zásad pro hygienu rukou;
- zajistit sledování zdravotního stavu klientů a dalších osob, které byly v kontaktu s nemocným.

D. Ostatní preventivní a protiepidemická opatření

- je doporučeno v souvislosti s případným nástupem podzimní nebo zimní vlny respiračních nákaz zavést pro zaměstnance a návštěvy používání adekvátní ochrany dýchacích cest (respirátor minimální filtrační účinnosti 94 %, filtrační třída ochrany minimálně FFP 2 dle ČSN EN 149:2001 a dodatků) při péči o pacienty/klienty;
- ve snaze zachovat co nejdostupnější sociální kontakt klientů upozornit návštěvy na rizika případného přenosu nákazy a vyzvat k pečlivému posouzení svého zdravotního stavu před samotnou návštěvou. Návštěvu by měly odložit všechny osoby i s mírnými příznaky respiračního onemocnění (rýma, kašel, zvýšená teplota) a osoby, které jsou v blízkém kontaktu, např. v domácnosti, s osobami s akutně probíhajícím respiračním onemocněním. Zdravým osobám lze doporučit před případnou návštěvou provedení RAT testu a během návštěvy použít adekvátní ochranu dýchacích cest i nad rámec aktuálně platných opatření v daném zařízení;
- mezi další opatření patří mimo používání ochrany dýchacích cest zajištění pravidelného a důkladného úklidu s dezinfekcí povrchů, pravidelné větrání, zejména společných prostor, a posílení hygieny rukou personálu a klientů zajištěním dostupnosti dezinfekčních prostředků a vhodnou edukací;
- další postup a individuální otázky je možné konzultovat s místně příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví. Doporučujeme připravit postup pro provoz zařízení v případě vyšší nemocnosti mezi zaměstnanci zařízení. Je nutné připomenout, že poskytovatel zdravotních služeb a vybraných sociálních služeb má dle § 15 zákona č. 258/2000 Sb.,

o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uloženu povinnost stanovit v provozním řádu hygienická a protiepidemická opatření k předcházení vzniku a šíření infekce.